

College van afgevaardigden, 18 september te Zeist

Nieuwe klachtenregeling na veel verzet aangehouden

Tijdens de septembervergadering heeft het College van Afgevaardigden de nieuwe klachtenregeling na veel verzet niet in stemming gebracht. Makkelijker ging de benoeming van Jeroen Brouwer tot nieuwe deken: unaniem werd hij gekozen als opvolger van Marek Guensberg.

Jan Pieter Nepveu
journalist

De agenda voor de bijeenkomst van 18 september jl. behelsde met name één punt dat aandacht behoeft: de klachtenregeling uit de Concept Verordening op de Praktijkuitoefening. In de wandelgangen van het kasteel viel reeds scepsis te bespeuren. De Algemene Raad zou de klachtenregeling alleen maar nodig hebben voor de 'grote uitruil', als de Orde de kosten van de klachten- en geschillenregelingen betaalt, zou Justitie de tuchtrechtspraak voor haar rekening nemen.

Le Belle (Alkmaar) deelde voor aanvang een motie uit waarin hij namens zijn fractie opriep de klachtenregeling niet in stemming te brengen, een week eerder had de Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten (BOA) per e-mail al een protestactie op touw gezet.

Extern toezicht

Om tien uur opent Marek Guensberg op de zolder van Slot Zeist de vergadering. Doeleman en Reijnders (Amsterdam) staan nog in de file. Ze hebben gebeld en als het te lang duurt, gaan ze terug. Om reden van bereikbaarheid is overigens besloten voortaan alleen nog te vergaderen in Utrecht. Guensberg zelf is wel gecharmeerd van Slot Zeist maar erkent dat dat 'geen rol mag spelen'.

De perikelen rond de Wet identificatie bij financiële dienstverlening (Wif) en de wet Melding Ongebruikelijke Transacties

(MOT) duren voort. De AMvB ligt bij de Raad van State, die er 'een groot gat in zal schieten', hoopt Guensberg. Maar de voor-tekens zijn niet gunstig. Van Financiën uit dreigt extern toezicht op de advocatuur. 'Het klimaat in de Nederlandse politiek is wat dit betreft uitermate ongunstig.'

De benoemingen leveren geen enkele discussie op. J. van Den Wall Bake (Amsterdam) wordt met algemene stemmen gekozen als achtste lid van de Algemene Raad. En de huidige waarnemend deken Jeroen Brouwer, voorgedragen als opvolger van Guensberg, wordt met diens aanbevelingen – 'uitermate scherpzinnig, betrokken en hardwerkend' – unaniem gekozen als nieuwe deken per 1 december 2002.

Guensberg vertelt dat de Algemene Raad een kennismakingsgesprek heeft gehad met de nieuwe minister van Justitie, Donner. Ook Justitie wordt getroffen door bezuinigingen, dus was Guensberg 'uitermate somber' op weg gegaan. Maar het gesprek verliep minder slecht dan hij gevreesd had. 'De minister heeft er blijk van gegeven dat hij zich goed had ingelezen, en dat hij begrip heeft voor het belang van de gefinancierde rechtshulp en de positie van de advocaten.'

Enkele afgevaardigden hebben echter in de krant van prinsjesdag gelezen dat Donner de vergoedingen wil verhogen tot 87 euro. Omdat die al 87 euro bedragen, lijkt dat Guensberg een onzinverhaal. Een alerte afgevaardigde: 'Of de minister had zich misschien toch niet zo goed ingelezen.'

'Het Nederlandse politieke klimaat is wat extern toezicht betreft uitermate ongunstig'

Waarnemend deken Jeroen Brouwer werd benoemd tot landelijk deken, ingaande 1 december

Foto: Dirk Geers

J. van Den Wall Bake

Portefeuillehoudster Els Unger (gefinancierde rechtshulp) meldt dat 1.380 advocaten een audit hebben aangevraagd. Dat zijn bijna allemaal aangeschreven kantoren. Als tegenprestatie had de Orde bij het aangaan van het roemruchte Convenant Kwaliteitswaarborging Advocatuur bedongen dat de vergoedingen spoedig tot 95 à 100 euro verhoogd zouden worden. De Algemene Raad had verdere medewerking aan het convenant afhankelijk gemaakt van die verhoging en protestacties in het vooruitzicht gesteld. Maar omdat minister Donner zich begrijpend toonde, zal de Orde zich gedeisd houden totdat de minister de advocaten ter ere van het Orde-jubileum in Amsterdam zal hebben toegesproken.

Eén soort

Het is bijna elf uur, Doeleman en Reijnders zijn niet gearriveerd maar men is toe aan het laatste punt: de omstreden klachtenregeling. Guensberg is de eerste om te erkennen dat de tekst die tijdens de vorige bijeenkomst voorlag 'geen schoonheidsprijs verdiende'. Inmiddels heeft de Algemene Raad de opmerkingen in het voorstel verwerkt, maar van tevoren tracht Guensberg eventuele kritiek te ontzenuwen. 'De verordening is een heel lichte verordening, die niet betuttelend is, niet de bureaucratie in de hand werkt, maar toch effectief is. Het is een goedkoop en licht, maar toch sterk wapen tegen onvoldoende kwaliteit. Rechtzoekenden hebben recht op kwaliteit en op bescherming. Dat vind ik een uitgangspunt dat we goed in de gaten moeten houden.'

Het bezwaar dat het hier een 'grote uitruil' zou betreffen, snijdt volgens

Guensberg geen hout. De grote uitruil heeft nooit een rol gespeeld – 'het gaat om kwaliteit' – en door budgettaire veranderingen bij Justitie is hij sowieso buiten beeld geraakt.

Mogelijk ander twistpunt is de vraag waarom de klachtenregeling noodzakelijk in een verordening vervat moet worden. Noblesse oblige, zegt Guensberg. 'Kwaliteit is voor de balie van zo'n eminent belang, dat dat alleen al een reden is om het in een verordening te regelen. Daarbij, gedragsregels lenen zich niet goed voor het imperatief voorschrijven van een klachtenfunctionaris en binden de tuchtrechter niet.'

'De consument zal denken: een klachtenfunctionaris? Dat is gewoon een vriendje'

Het her en der gehoorde idee om kleine kantoren om financiële en bureaucratische redenen te ontheffen van de plicht een klachtenfunctionaris te hebben, spreekt Guensberg absoluut niet aan. 'In dit land bestaat slechts één soort advocaten. Bovendien zou door kleine kantoren niet te verplichten, de groep van de meest kwetsbare, particuliere cliënten met gevoelens van onvrede, het minst profiteren van de klachtenregeling.'

André-Hazesgehalte

Le Belle licht zijn motie namens de fractie Alkmaar toe, maar niet voordat hij gezegd heeft het 'niet chic' te vinden dat de deken van tevoren al is gaan schieten. Hij vindt dat sinds de vorige vergadering de belangrijkste bezwaren tegen het voorstel niet weggenomen zijn. 'De verordening facili-

teert de kleine kantoren gezinsins, de verordening legt een bureaucratische en financiële last op de kleine kantoren,' aldus Le Belle. Waarom wordt een klachtenfunctionaris toch zo belangrijk gevonden, vraagt hij zich af. 'De consument zal denken: een klachtenfunctionaris? Dat is gewoon een vriendje.' Wel kan Alkmaar zich vinden in het uitgangspunt dat advocaten eerst intern en buiten de deken proberen klachten op te lossen.

Le Belle citeert een brief die hij ontving (via de BOA). Daarin figureert een trouwe secretaresse die overleden is. Guensberg noemt het 'André-Hazesgehalte' in de brief dan ook tamelijk hoog, maar daar is Le Belle het niet mee eens. 'Dit is een echte brief uit het gewone leven,' zegt hij. Hij vraagt de vergadering voorsnog af te zien van de stemming.

De kwaden

De zaal krijgt het woord. Veel fracties vragen of voor kleine kantoren geen uitzondering valt te maken, en men is bezorgd over de kosten. In het algemeen vindt men dat de Algemene Raad tegemoet is gekomen

aan verlangens die de afgevaardigden de vorige keer hebben geuit, maar dat er toch te weinig rekening is gehouden met de kleine kantoren.

De Vries (Den Haag) is niet tegen de verordening. Hij is het met veel uitgangspunten eens, en acht de regeling 'uit de aard van hun praktijk' van belang voor kleine kantoren. Maar hij vindt het wel bezwaarlijk dat er een nieuwe kostenpost gecreëerd wordt, terwijl de toevoegingsvergoedingen laag blijven. En Utrecht is verdeeld. Terwijl Schyns aandringt op nadere bezinning over deze 'zoveelste verordening met onvoldoende draagvlak' toont Doesschate zich een warm pleitbezorger. Doesschate zegt dat 10 procent van de advocatuur 90 procent van de klachten veroorzaakt, en dat voor die 10 procent dus de dwang van de verordening nodig is. 'In die

‘De PBO-status bedreigt niet alleen de accountants maar misschien ook de Orde’

zin moeten de goeden onder de kwaden lijden.’

Smeets (Haarlem) wil voorkomen dat de taak van de deken uitgekleeft wordt. ‘Ik wil als deken de dingen weten.’ Een deken behandelt klachten en daardoor blijft hij op de hoogte van het reilen en zeilen in het arrondissement. Bovendien, die 10 procent van de kantoren die de klachten veroorzaakt hou je toch. ‘Een deken of klachtenfunctionaris zal dat percentage echt niet naar beneden brengen.’ Daarentegen staat Pannevis (Amsterdam) achter de klachtenregeling. Het is naar zijn mening een commerciële noodzaak om cliënten serieus te nemen. Wanneer je een verschil van mening intern kunt oplossen, is dat in je eigen belang. Hij overweegt daarom zelfs een tegeltje in zijn kantoor te hangen: ‘Bent u tevreden, zeg het anderen. Hebt u klachten, zeg het ons.’

PBO-status

Kneppelhout (Rotterdam) gelooft ‘absoluut niet’ dat het ‘noblesse oblige-argument’ verplicht tot het opnemen van kwaliteitsregels in een verordening. ‘We nemen de kwaliteit serieus, en daarvoor hebben we de Advocatenwet en diverse regelingen.’ Guensbergs opmerking dat de ‘grote uitruil’ niet meer aan de orde is, stelt De Feijter (Arnhem) gerust. ‘Dan hoeven we geen real-politiek meer te bedrijven, en hebben we meer ruimte om de klachtenregeling te bespreken.’

Peek (Breda) heeft geen klachten over de voorgestelde regeling, maar vindt het niet vanzelfsprekend dat de kosten altijd voor rekening van de advocaat komen. Cliënten hebben niet altijd gelijk. ‘Sommige klachten zijn onheus’.

Tijdens een korte ingelaste pauze heeft Guensberg besloten niet nu op alle argumenten in te gaan. Hij zegt wel dat het college moet beseffen dat de status van de Orde als publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie als factor zwaar meetelt. ‘De PBO-positie is mede afhankelijk van wat wij zelf aan regels tot stand brengen ter handhaving van de kwaliteit van advocaten. Anders gezegd: de PBO-status bedreigt niet alleen de accountants maar misschien ook de Orde.’

De Algemene Raad brengt de klachtenregeling vooralsnog niet in stemming en zal zich nader beraden over met name de kostenproblematiek. Het uitzonderen van kleine kantoren vindt Guensberg geen optie – een tweedeling in de advocatuur moet men niet willen. Misschien is het mogelijk om kantoren financieel of organisatorisch te ondersteunen, maar daarbij mag de omvang geen criterium zijn.

Om 13.00 uur dankt de deken de afgevaardigden voor hun aanwezigheid. Hij nodigt hen uit voor een drankje in de kasteeltuin, waarschijnlijk voor het laatst in Slot Zeist, en de gebruikelijke lunch in de eetzaal.

Concept besluitenlijst vergadering College van Afgevaardigden

18 september 2002 in Zeist

1. Benoemingen/verkiezingen

Het College verkiest met algemene stemmen mr. J.H. Brouwer als Algemeen deken per 1 december 2002.

Het College verkiest met algemene stemmen mr. M.J. van den Wall Bake als lid van de Algemene Raad per 1 november 2002 in de portefeuille wetgevingsadvisering en interne rechtspraak.

Het College benoemt mrs. L.D.H. Hamer, H.J. Bunjes, I.M.C. Verweel-Stokman en J.A. van den Berg als nieuwe plaatsvervangend leden van de Raad van Discipline Amsterdam.

Het College benoemt mr. G. Liesveld als lid van de Raad van Discipline Arnhem en mr. E.J. Verster als plaatsvervangend lid van de Raad van Discipline Arnhem.

2. Categorie-indeling financiële bijdrage 2003

Het College stemt in met de voorgestelde categorie-indeling voor 2003; deze is overigens gelijk aan die welke het College voor 2002 heeft goedgekeurd.

3. Korte bespreking rechtsbijstand

De Algemene Raad geeft de stand van zaken weer over de voortgang in het dossier gefinancierde rechts-hulp. In een gesprek met de nieuwe minister van Justitie is dit onderwerp uitgebreid besproken.

De deelname van de Orde in werk- en stuurgroepen is opgeschort. De oproep tot protest heeft inmiddels 800 à 900 e-mails en brieven opgeleverd van advocaten die de Algemene Raad hierin steunen.

Afhankelijk van de uitkomsten van het nadere beraad tussen de minister en de Algemene Raad zal worden bepaald of en zo ja welke vervolgstappen genomen moeten worden.

4. Concept Verordening op de Praktijkuitoefening (onderdeel Klachtenregeling Advocatuur)

De Alkmaarse fractie dient een motie in, inhoudende:

‘De leden van het College van Afgevaardigden in vergadering bijeen op 18 september 2002 roept de Algemene Raad op de Concept Verordening op de Praktijkuitoefening (onderdeel Klachtenregeling Advocatuur) vooralsnog niet in stemming te brengen en gaat over tot de orde van de dag’.

Binnen het College is een aantal stromingen te onderscheiden van leden die ongeclausuleerd voor de verordening zijn, degenen die zich zorgen maken over de belasting voor kleine kantoren, een substantiële stroming die zich zorgen maakt over het kostenaspect voor de kleine en kleinste kantoren en een stroming die ongeclausuleerd tegen de verordening is.

De Algemene Raad acht het gewenst zich nader te beraden over deze verordening. Het nader beraad zal zich vooral richten op de vrij breed aanwezige mening binnen het College dat de kostenproblematiek vooral voor de eenmanskantoren een hindernis is voor het aannemen van deze verordening. De resultaten van het beraad zullen terugkomen in de volgende Collegevergadering.

De motie van de fractie Alkmaar wordt aangehouden.

Voorlopige agenda College van Afgevaardigden 29 november 2002 in Utrecht

1. Verkiezingen/benoemingen
2. Raming en meerjarenraming
3. Vaststelling financiële bijdrage
4. Concept Verordening op de Praktijkuitoefening (onderdeel Klachtenregeling Advocatuur)

Data Collegevergaderingen in 2003

- 27 maart in Hoog Brabant, Utrecht
- 25 juni Jaarbeurs Utrecht
- 24 september Jaarbeurs Utrecht
- 28 november Jaarbeurs Utrecht